

---

# Školné na vysokých školách

---

## Školné na vysokých školách



30.10.2011 11:00 Prima TV Zpráva  
Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

Dobrý den. Studenti vysokých škol si už brzy budou muset za své vzdělání zaplatit. Vláda počítá s tím, že školné zavede už od přepřešního akademického roku. V tom tedy mají ministři jasno. Méně jasné je, za jakých podmínek ho studenti budou platit a už vůbec není jasné, co by vlastně mělo školné přinést. I o tom bude dnešní Partie. Ve studiu vítám ministra školství Josefa Dobeše. Dobrý den.  
Josef DOBEŠ, ministr školství /VV/

Hezkou neděli.  
Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

A školskou expertku KSČM Martu Semelovou. Dobrý den.  
Marta SEMELOVÁ, poslankyně PČR /KSČM/

Dobrý den.  
Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

Pane Dobeši, zavádíte školné z nějakého jiného důvodu než proto, že ho má vláda v programovém prohlášení?  
Josef DOBEŠ, ministr školství /VV/

Tak do toho programového prohlášení přišla z nějakých důvodů. Řekněme si stav, jaký máme. První argument je to, že jsme ojediněli v Evropě, že v ročníku nám nastupuje na vysoké školy 70 % studentů. Ojediněli jsme v tom, že se u nás studuje několik vysokých škol zároveň studenti studují, a to že, máme nejdelší studium. Máme bakalářské studium 3+1 a magisterské 2+1. 7 let může student studovat. Pokud studium skončí ve 3. ve 4. ročníku, je všechno v pořádku. Myslím si, že to není v pořádku, studium je hodnota a je potřeba, je potřeba dát studentům finanční podporu, aby na studium měli, což když, což když dneska máme stav, že průměrnou rodinu stojí, pokud mají vysokoškolačka, 8 tisíc náklady na studium každý měsíc bez finanční pomoci studentů, a my chystáme poměrně silnou sociální síť, tak není třeba čeho se obávat.  
Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

Počkejte, takže pokud to shrnu, tak říkáte, že školné proto, že si studenti málo váží studia a k tomu říkáte - už takhle stojí škola průměrnou rodinu 80 tisíc ročně, takže by měli platit ještě víc, abys ještě víc vážili?  
Josef DOBEŠ, ministr školství /VV/

Ta rodina to táhne ze svého a my připravujeme několik sociálních věcí. První, že budeme platit.  
Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

My se, my se, my se k nim dostaneme. Paní Semelová, může školné podle vás přinést ten efekt, že si studenti budou víc vážít studia?  
Marta SEMELOVÁ, poslankyně PČR /KSČM/

Já s tím nesouhlasím. My jako KSČM naprosto odmítáme školné v jakékoli podobě, to znamená, ať už je přímé nebo odložené. Myslíme si, že pokud je zavedeno školné, tak to upřednostňuje prostě peněženku, upřednostňuje bohaté

před těmi, kteří jsou z nízkopříjmových nebo středněpříjmových rodin, a vede to nakonec ke snižování kvality vzdělání, protože v momentě, kdy je upřednostněna peněženka před znalostmi, schopnostmi, před potřebami společnosti, tak je to vždycky špatné.

Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

Čili, pardon, ten váš argument zní - student se cítí jako klient, platí si za školné a tudíž chce ten svůj diplom, který si zaplatil a nikoli tu kvalitu podle vaší argumentace?

Marta SEMELOVÁ, poslankyně PČR /KSČM/

Zcela určitě. V momentě, kdy bude zavedeno školné, tak ze vzdělání se stává zboží, ze studenta klient. A s tím my nemůžeme souhlasit. Navíc i zkušenosti ze zahraničí potvrzují, že tam, kde bylo školné zavedeno, tam to prostě nefunguje. Začaly se školy orientovat na atraktivní, levné obory, kde získaly rychle peníze. Řada, řada těch dražších oborů byla zavírána. No, a kromě toho samozřejmě hlavní dopad to má na to, že takový člověk, který se má rozhodnout, jestli půjde na vysokou školu, anebo ne, a pokud ty peníze nemá, tak docházelo k tomu, že to odradilo od studia. A nakonec odpovídají tomu i naše průzkumy, kdy velká většina studentů, kteří by měli nastoupit do školy nebo studovat vysokou školu v případě, že bude zavedené školné, tak to chtějí odmítnout.

Josef DOBEŠ, ministr školství /VV/

Já si dovolím oponovat. To je potřeba na to zareagovat. Já bych se vyvaroval nějakých ideových, ideových předsudků. Já nevím, co třeba v Oxfordu, anebo v Cambridge, kde klesla kvalita, kde se snižuje kvalita, ale já vám chci říct, co tady je. Tady je zhruba 7, 8 let neřešený problém, co se týče pomoci finančně studentům a co se týče školného. Protože co je dneska? Pro mě jako člověka poměrně sociálně citlivého je něco v nepořádku v tom, že je rodina, dneska je rodina, která musí velmi zvažovat, jestli své dítě dá na studium, jestli má na to, aby 8 tisíc měsíčně tomu dítěti dávalo. A my říkáme - nejdříve rok bude fungovat finanční pomoc studentům, a tam je parametr první - dáme výhodné půjčky státem garantované na to, aby byl ten, aby byl to placeno ten, ty náklady na tu školu, to znamená ubytování, strava a tohle. To té rodině zaplatíme. A pak dáme výhodné půjčky na školné. Kdo je sociálně slabý, bude osvobozený od školného. Kdo je excelentní student, bude osvobozený od školného. Jaké tady jsou asociální prvky proti dnešnímu stavu? Přesně naopak.

Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

Počkejte, počkejte. Pane ministře, pojďme to rozebrat trochu detailněji. Vy ty peníze nebudete těm studentům dávat, vy jim garantujete nějaké půjčky, ale přeci výsledek té půjčky je úplně stejný, že student na začátku své pracovní kariéry bude zatížen nějakým dluhem, který není úplně malý, pokud bychom sečetli tedy těch, ty náklady plus školné, to je nějakých 100 tisíc za semestr, takže na začátku pracovní kariéry by průměrný magistr byl zatížen minimálně půl milionovým dluhem.

Josef DOBEŠ, ministr školství /VV/

Bude, pardon, já, semestr, já, já bych to vzal, je semestr za 10, maximální hranice je 10 tisíc. 0 až 10 tisíc. Bude na vysoké škole, aby si nastavila v rámci konkurence tu míru, takže máme semestr 10 tisíc. Platí se řádné studium, takže já bych tady, já nerozumím, kam jste přišel k půl milionu. To je první věc. Zároveň je tu.

Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

Promiňte, došel jsem k tomu prostým součtem 80 tisíc náklady na bydlení, to je, náklady spojené se studiem, to znamená bydlení, dojíždění a podobně, a 20 tisíc.

Josef DOBEŠ, ministr školství /VV/

Které jsou už dneska.

Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

To, to mimochodem, pane ministře, to jsou základy matematiky, to i je základní školy, 80 + 20 x 5 je půl milionu.

Josef DOBEŠ, ministr školství /VV/

Ale jestliže říkáte, že je na semestr maximálně 10 tisíc, za rok máte 20 tisíc školné. Jestliže dneska ten student, ta rodina musí vynaložit 8 tisíc, 8 tisíc za měsíc a nemá zvýhodněnou půjčku, aby si na to vzala, tak těch 80 tisíc už dneska platí. A my říkáme - dejme zvýhodněné půjčky a dejme zvýhodněnou půjčku na maximálně 20 tisíc za rok. A nastavme to tak, že sociálně slabý student je od toho osvobozen. To je třetí věc. To znamená peněženka nerozhoduje. Nadané děti ze sociálně slabých rodin budou mít lepší, optimálnější situaci než dneska. A zkrátme to studium. Jestliže skončí student ve 4. ročníku, vrací to on ze své, ze své peněženky, to znamená, veďme větší zodpovědnost tomu studiu a zkracujeme ty termíny. Ne 7 let, ale, ale vystudují za 5 let, jak je všude ve světě zvykem.

Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

Pojďme to rozdělit. Vy jste řikala, pro KSČM školné jako takové je naprosto nepřijatelné. Ta druhá část toho návrhu, tedy půjčky i na náklady spojené se studiem. To je věc, která je pro vás přijatelná?

Marta SEMELOVÁ, poslankyně PČR /KSČM/

-----  
To souvisí s tím, co říkal pan ministr. Mluví o tom, že 10 tisíc za semestr, to znamená 100 tisíc za pětileté studium na vysoké škole.

Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

-----  
Pardon, já jsem se, já jsem se teď ptal na ty půjčky.  
Marta SEMELOVÁ, poslankyně PČR /KSČM/

-----  
A musí si vzít půjčku. To znamená, že musí platit nějaké úroky, dostává se na velké peníze. Student, který si bere půjčku, tak přichází v době, kdy si má zakládat rodinu, potom bydlení, tak přichází zadlužený do života. To je jedna pro nás nepřijatelná věc. Druhé ty návrhy, které s tím souvisely, byly, že rodiče by mohli spořit i na vzdělání svých dětí. Na co všechno mají rodiče spořit? Mají si spořit na důchod, mají si spořit na zdraví, mají si spořit na sociální věci v případě nezaměstnanosti, teď mají spořit na vzdělání svých dětí. Z čeho na to mají brát, když je tady velká skupina lidí, kteří už teď mají hluboko do kapsy? A tahle ta vláda jim dělá ještě další a další škrty, včetně toho školného. Takže nepřijatelné, i když by byly nějaké půjčky, školné.

Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

-----  
A pokud jde, pojďme to rozdělit na dvě oblasti půjček. Půjčka na školné a půjčka na náklady spojené se studiem, to je to, co říkal ministr Dobeš, že už v současné době průměrná rodina platí nějakých 8 tisíc za každý měsíc a stát se k tomu nijak nestaví. Není tady žádný výhodný nástroj, jak těm studentům pomoci.

Marta SEMELOVÁ, poslankyně PČR /KSČM/

-----  
Než půjčky, tak prostě stipendia. Stipendia, která by jim pomohla v této situaci, to znamená /nesrozumitelné/, stipendium prospěchové stipendium, ale říkám, jakmile to budou půjčky, tak zadluží mladého člověka do budoucna.

Josef DOBEŠ, ministr školství /VV/

-----  
Tak sociální stipendium je do jisté míry, jo, ale teď vezměte, že máte tříčlennou rodinu, která má nadané děti a ty děti nemusí dosáhnout na to stipendium, a naopak takhle výhodná půjčka může ošetřit tuto situaci této rodiny. Já si naopak myslím, jestliže to bude velmi kvalitně zpracováno a ten úrok bude velmi zajímavý, já se spíš obávám opaku, že ti studenti si budou brát ty půjčky, protože to pro ně bude výhodné, a je potřeba říct, že je to odložené školné. Ve chvíli, kdy absolvent a ukončí vysokou školu, nastoupí do zaměstnání a bude brát plat větší než průměrný, v tu chvíli začne, začne splácet, začne splácet tu půjčku. To znamená, není to to, že bude bez práce, bude na mateřské a tohle, od toho je osvobozený.

Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

-----  
S tím souhlasím, pardon.

Marta SEMELOVÁ, poslankyně PČR /KSČM/

-----  
Já jenom jestli bych k tomu ještě mohla. Pane ministře, to, co vy říkáte, to prostě není pravda, protože bohatí, ti si nebudou muset půjčky brát a budou si prostě užívat. Ti, kteří si, jsou chudí, tak si budou muset brát půjčky, zároveň budou muset dělat při studiu na úkor toho studia a jinak získají na tom, zisk budou mít akorát banky, lichváři, exekutoři.

Josef DOBEŠ, ministr školství /VV/

-----  
Teď se teda nezlobte, v tu.

Marta SEMELOVÁ, poslankyně PČR /KSČM/

-----  
A to, co říkáte, že po určitých letech až dosáhnou průměrného platu, budou moci splácet, tak vezměte si učitele.

Josef DOBEŠ, ministr školství /VV/

-----  
Paní poslankyně, vy jste asociální.

Marta SEMELOVÁ, poslankyně PČR /KSČM/

-----  
Učitele, kteří, kteří teda před důchodem by měli začít splácet půjčku na vysokoškolské vzdělání.

Josef DOBEŠ, ministr školství /VV/

-----  
A já vám řeknu, jak je to dneska asociální proti tomu, co říkáte.

Marta SEMELOVÁ, poslankyně PČR /KSČM/

-----  
To není asociální.

Josef DOBEŠ, ministr školství /VV/

-----  
Dneska, pardon, bohatí studenti studují zadarmo daňových poplatníků. Jsou tam 7 let, studují 3 školy, nedokončí je, protože nemají ten tlak. Chudší studenti, nadaní studenti dneska studují, rodiny nesou náklady za ně a nejsou, nejsou

zvýhodnění. Dneska je to asociální. Dneska je to asociální. Nenuťte to studenty dokončit školu, dokončit co nejkratším termínem a skutečně ti, co na to mají, aby tu školu udělali, aby měli podmínky. Dneska si dokonce myslím, že x rodiny, které své nadané děti nemohou poslat do vysoké školy, protože na ten provoz té vysoké školy nemají a s tím je potřeba něco dělat.

Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

-----  
Promiňte, pane ministře, vy neargumentujete úplně korektně, protože když studujete více škol najednou, tak se vám nasčítají nastudované roky a ve chvíli, kdy dohromady v kumulaci překročíte tu dotaci plus 1, tak už začínáte platit, takže.

Josef DOBEŠ, ministr školství /VV/

-----  
Ale vy můžete si začít další školu klidně potom jako, a můžete ten příběh dělat do nekonečna.

Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

-----  
Ony vás ty, nemůžete, protože vás to dožene celkem, celkem rychle. Mluvím z pozice studenta, který platil školné jenom proto, že si neohlídal čas na studium, takže to není úplně korektní. Ale pojďme se vrátit k tomu odloženému školnému, o kterém jste, o kterém jste mluvil. První věc je, pokud ten student začne platit po 10, 15 letech svého pracovního života, kdo za tu dobu bude platit úroky?

Josef DOBEŠ, ministr školství /VV/

-----  
Tam je, tam diskutujeme o tom, kdy se začne, kdy začne nabíhat úrok, jestli je to od doby mezi, my teď nastavujeme na poradě ekonomických ministrů a v koalici, v koalici, na koalických schůzkách tu dobu od konce studia po dobu placení, a to je stále otevřené. Jestli, jestli za studentem půjde ten úrok až od chvíle, co začal pracovat, anebo je to v nějaké míře od ukončení studia? To je k diskusi a to není ještě uzavřené.

Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

-----  
A mezitím někdo musí bankám tedy dorovnat ten rozdíl mezi nějakým komerčním úrokem a tím, co budou platit ti studenti.

Josef DOBEŠ, ministr školství /VV/

-----  
Stát garantuje tady, tady tuhle věc a my to nyní ekonomicky načítáme, co to všechno znamená tato reforma. My se tady bavíme jenom o placení studia, finanční pomoci studentu. Ale to je ohromný balík věcí, které neseme do vlády. To je věcný záměr vysokoškolského zákona, to je optimalizace sítě vysokých škol. Na jednu stranu tam jsou náklady, které skutečně stát bude muset říct, že tady jsou, ale tam jsou i optimalizační věci a úspory. A my nyní nastavujeme, co nás to bude stát skutečně ta garance za ty studenty, co nás bude stát, když sociálně slabým studentům to budeme platit, a co naopak díky té reformě ušetříme. A nyní to dáváme do souvislostí.

Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

-----  
A představa tedy, že by se stát podílel na placení úroků do té doby, než začne student splácet.

Josef DOBEŠ, ministr školství /VV/

-----  
Stát musí garantovat výhodný úrok a stát se musí shodnout na tom, od kdy ten úrok jde za studentem, od kdy za státem, ano, přesně tak.

Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

-----  
A další věc, kolik lidí tedy reálně bude to školné platit, protože dnes pod průměrnou mzdou jsou asi tak 2/3 zaměstnanců, takže těch, kteří vůbec dosáhnou a překročí průměrnou mzdu, není zas tolik, aby to vůbec ten systém jako do něj dostávalo taky nějaké peníze od těch studentů.

Josef DOBEŠ, ministr školství /VV/

-----  
Tak, jestliže říkáme, že, otázka je, kolik vysokoškolsky vzdělaných je pod průměrnou mzdou, a zde bych to viděl výrazně optimističtější, i tou, i to, že člověk vystuduje vysokou školu, by mu mělo dát předpoklad, že bere více peněz. To by tak mělo být, v tom je i ta hodnota mimo jiné, takže já si nemyslím, že 2/3 vysokoškolsky vzdělaných, tam to bude úplně opačný poměr, ale, ale to je potřeba všechno dát na papír a spočítat. A my to počítáme. S reformou přijdou náklady, ale reforma by dlouhodobě měla přinést i ekonomickou efektivitu.

Marta SEMELOVÁ, poslankyně PČR /KSČM/

-----  
Já jestli k tomu můžu. Vrátila bych se ještě k tomu, když mě pan ministr nařkl, že je to asociální. Pane ministře, pokud se domníváte, že návrh vaší vlády jsou tak sociální, proč nejste pro, aby bylo přijato progresivní zdanění, kdyby právě bohatí vlastně přispívali na to všechno, o čem mluvíte? Jedna věc. Jinak, co se týká ke školnému, abych se vrátila.

Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

-----  
Ale tam teda ta souvislost se školným je už hodně taková volná, že jo?

Marta SEMELOVÁ, poslankyně PČR /KSČM/

-----  
Dobře, ale souvisí to, ono to všechno souvisí se vším. Druhá věc, co se týká školného. Jedna zkušenost z Velké Británie, kde před 12 lety bylo zavedeno školné, v tuto chvíli je na devítinásobku. Ukazuje se na zkušenostech v zahraničí, že jakmile je zavedeno školné, zvyšuje se dál a dál. To je jedna zkušenost. A druhá, že se snižují peníze do státního rozpočtu. A nepřispívá to ke zkvalitnění školství, přispívá to k tomu, že se dávají větší peníze managementu, přispívá to k tomu, že ty peníze jdou úplně někam jinam, včetně různého servisu, různých reklam a tak dále, takže se to zcela míjí účinkem, akorát to má sociální dopady na většinu lidí.

Josef DOBEŠ, ministr školství /VV/

-----  
Já jenom rychle zareaguju. My musíme nastavit naše vysoké školy více zdrojově financovatelné. My musíme efektivně čerpat peníze z evropských zdrojů. My musíme mít státní, státní podporu, která musí mít nějakou úroveň a nepodfinancovat vysoké školy, my se musíme shodnout na školném a my musíme vytvořit sponzorské, sponzorské prostředí pro vysoké školy. Pokud to neuděláme, tak žijeme v roce 2011, všude kolem nás se hovoří o velké, o velké blížící se krizi. Pokud to neuděláme, tak dopadne vysoké školství velice špatně.

Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

-----  
Ono to jste úplně.

Marta SEMELOVÁ, poslankyně PČR /KSČM/

-----  
Na školném se určitě neshodneme, ale co se týká zodpovědnosti státu, tak to uznávám, stát by měl mít zodpovědnost. Bohužel jí stále víc a víc přenáší na kraje, na obce a na rodiny.

Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

-----  
Vy jste úplně neodpověděl na ty argumenty, které paní Semelová použila, pak na ně zřejmě také sama zapoměla. První je ten, že v tuhle chvíli navrhuje školné ve výši do 20 tisíc za akademický rok a je tu zkušenost z Velké Británie, podle které je ten model navíc do České republiky implementován, kde během nějakých 12 let narostl až na desetinásobek. Přeci negarantujete, že to školné zůstane do 20 tisíc?

Josef DOBEŠ, ministr školství /VV/

-----  
Dívejte, já, já tady nebudu mluvit za britský systém, já jsem zodpovědný za český systém a já jsem zodpovědný za to, že tady se zhruba 7, 8 let o tom hovoří, že je to třeba udělat. A já říkám - udělejme to, sociálně to ošetřme a nastavme parametry. Já tady nedovedu předjímat, za jak dlouho se bude hýbat školné nebo nebude. Já bych rád tady se díval na Británii, aby se nám ta kvalita vysokých škol tak rychle zvedala jako v Británii. Já, já bych tady nestrašil tím, že devítinásobně to bude růst. My jsme v České republice, máme tady, máme tady své prostředí, reagujeme úplně jinak a paní, paní poslankyně to ví. My máme poměrně konzervativní školství, poměrně konzervativní školství, které, které drží nějakou linii. Já bych se tohoto nebál. Přál bych si, aby to mimo jiné vedlo k větší kvalitě toho vysokého školství.

Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

-----  
Něméné počítáte s tím, že se ta částka bude zvyšovat minimálně asi v závislosti na inflaci.

Josef DOBEŠ, ministr školství /VV/

-----  
To se obtížně dá říct, jestli s tím počítám. My nastavujeme 0 až 10 tisíc. Já si dovedu představit, že v rámci konkurenčního boje ty vysoké školy nepůjdou na ten strop 10 tisíc, a navíc to dává neskutečný prostor ještě státu, a to se asi shodneme, aby podpořilo některé nedostatkové oblasti a směry jako třeba technické, technické směry. Tam by stát, a opět diskutujeme, mohl dát nějakou státní podporu a zvýhodnit tyto školy.

Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

-----  
Jenom abych tomu rozuměl. Pokud říkáte, že školy budou moci konkurovat, tak to znamená, že to budou pro školy peníze navíc, nebude to tak, že o to školné pokrátíte výdaje na vysoké školy?

Josef DOBEŠ, ministr školství /VV/

-----  
Takto se s tím počítá, že by to měly být peníze za kvalitou do těch vysokých škol.

Marta SEMELOVÁ, poslankyně PČR /KSČM/

-----  
Můžu?

Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

-----  
To znamená, že budete rozdělovat stejný balík a těch zhruba 7 miliard, které vycházejí ročně na školné jako strop, se bude rozdělovat i navíc do těch vysokých škol?

Josef DOBEŠ, ministr školství /VV/

-----  
Ano, když se podíváte, jak jde, jak jde podpora vysokých škol, tak se bohužel držíme na přímce, nezvedáme to. Já bych byl pro to trochu zvedat, ale zároveň reformovat ty vysoké školy, optimalizovat tu ohromnou síť. My máme, my máme

mimo jiné, my máme mimo jiné jen o pár vysokých škol méně než ve Velké Británii a tam je sedmkrát více obyvatel, jo. Tady je neskutečný zdroj a neskutečná, neskutečný důraz na reformy vysokého školství.

Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

Takže představa vaše tedy je, že se budou rušit vysoké školy v překladu?

Josef DOBEŠ, ministr školství /VV/

Je potřeba nastavit podmínky financování vysokých škol, aby se neplatila kvantita, to znamená počet studentů, ale nastavovat tam kvalitativní prvky. A já jsem zavedl, a to je potřeba říct, z toho normativního financování, kdy se platí 100 % na hlavu studenta, už 20 % na kvalitu. Nastavili jsme kvalitativní prvky. A tento důraz na kvalitu povede k tomu, že některé vysoké školy si výrazně méně sáhnou na ty státní peníze a budou muset něco dělat. Budou muset jít ke.

Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

Takže logika je, že ministerstvo nezruší školy, ale že prostě některé zkrachují, protože nebudou mít dost peněz.

Josef DOBEŠ, ministr školství /VV/

Nastavíme podmínky, které povedou ke kvalitě a vysoká škola bude svobodná. Buď se, buď bude tomu trendu, půjde tomu trendu vsříc, anebo třeba rušit, nebo třeba některé regionální školy se budou slučovat třeba, to je možné.

Marta SEMELOVÁ, poslankyně PČR /KSČM/

Co se týká sítě škol, tak ta síť je skutečně nepřiměřená. Někde je velké množství škol blízko sebe, někde jsou velké vzdálenosti. Ale na druhou stranu tohle je potřeba.

Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

Mluvíme o vysokých školách?

Marta SEMELOVÁ, poslankyně PČR /KSČM/

O vysokých školách. Na druhou stranu ale tohle to je skutečně nejdřív si zanalyzovat a vydiskutovat. A mě velice mrzí, že, a nemluvíme teď jenom o ministerstvu školství, ale vláda jako taková nevnímá, nevnímá odborné hlasy, které protestují proti všemu možnému. To se týká sociálních věcí, zdravotnických, ale také školských, kdy rada vysokých škol protestuje proti zavedení školného, protestuje, protestují proti tomu studenti, ale také veřejnost například Student, občanské sdružení, nasbíralo 6 tisíc podpisů, a já si myslím, že by bylo velice dobře, kdyby se veřejnost jako taková přihlásila k těmto protestům, protože to, když bude zavedené školné, to se netýká jenom těch jedinců, kteří budou na vysoké škole, ale týká se to opravdu celé společnosti.

Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

Na druhou stranu, pokud je v současné době v republice nějakých 390 tisíc vysokoškolsky studujících lidí, tak 6 tisíc podpisů není za tak silný argument, tedy.

Marta SEMELOVÁ, poslankyně PČR /KSČM/

Ty podpisy se začaly teď sbírat a budou se sbírat samozřejmě dál. Ale jinak pravda je, že u nás je velké množství jak vysokoškoláků, tak maturantů, a myslím si, že to je kolikrát na úkor kvality toho studia.

Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

A v tom případě tedy oba směřujete k tomu, že máme zbytečně moc vysokoškoláků tedy.

Marta SEMELOVÁ, poslankyně PČR /KSČM/

Určitě je tady velké množství soukromých škol. Zajímavé je, že například soukromých vysokých škol je přes 40 z těch 72 nebo 74 a tady se dala velká, velká vůle povolovat právě soukromé školy na úkor kvality.

Josef DOBEŠ, ministr školství /VV/

Tak to je stav, kterej tady bohužel je. Já bych jenom oponoval proti tomu, že se tady nevede odborná diskuse. Abych změnil parametr financování vysokých škol a ze 100 % šel na 80, 20, tak rok vyjednávám s akademickou obcí, s Českou konferencí rektorů, s Radou vysokých škol a musím dojít ke shodě. Já je tlačím skutečně do podmínek, které pro ně jsou na hraně, ale bez jejich shody a vzájemné vůle to neděláme. Takže my rok diskutujeme, že říkáme - dostanete 80 normativ, 20 % na kvalitu, a bude to za to, že budete mít zahraniční mobilitu, kvalitní profesorský sbor, že budete mít uplatnitelné absolventy. Chceme vtáhnout státní maturitu, chceme říct - nejlepší studenti ze státní maturity si vyberou tu nejlepší školu a přijdu peníze navíc. To znamená, my diskutujeme rok o těchto parametrech.

Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

Pojďme, bavíme se o penězích ještě k jedné věci, která se peněz týká celkem bezprostředně a to jsou peníze, které bude mít ministerstvo školství k dispozici v dalších letech. Vy pro příští rok jako jeden z mála ministrů nemusíte šetřit,

nominálně ta částka zhruba odpovídá, ale v dalších 2 letech budete muset ušetřit podle rozpočtového výhledu 36 miliard, jak to uděláte?

Josef DOBEŠ, ministr školství /VV/

Teď jste mě, pane, pane redaktore, nadzvedl ze židličky. Vy nemusíte šetřit. Já jsem propustil 20 %, 23 % úředníků svého ministerstva, abych se.

Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

Já mluvím o tom, že rozpočet na příští rok je nominálně stejný jako na letošní.

Josef DOBEŠ, ministr školství /VV/

Já jsem vděčný vládě a to je tady, možná paní Semelové se to bude špatně poslouchat, že tato vláda opakovaně říká, že šanuje, preferuje školství. Opakovaně školství oba dva roky se mu drží rozpočet a zůstává stejný. Tak já za to děkuju. Ale já, abych mohl přidat učitelům do regionálního školství, tak musím seškrtnat byrokracii. To dělám vcelku rád, i když je to bolestné, a propouštím z organizací přímo řízených tento rok 167 úředníků a 100 úředníků svého ministerstva. Já si myslím, že to ve státní správě tento rok nikdo neudělal. Takže mě nadzvedlo to, že nemusím šetřit. Já chci šetřit, je to třeba v dnešní době šetřit. Pro školství je potřeba vybojovat peníze, ale na druhou stranu je velmi efektivně využívat. Já říkám, relativně, relativně těch peněz je dost, ne že bych nechtěl víc, ale ty toky nejsou vždycky efektivní a to je úkol mě ministra.

Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

Tak a teď se pojdme posunou tedy do roku 2013, 2014. Jako ministr jste hlasoval pro rozpočtový výhled, který počítá pro rok 2013 se škrtnutím, tuším, asi 13 miliard a potom dalších 10, to je dohromady 36 miliard, které byste měl během 2 let najít a tam mi řekněte, už asi jako nevystačíte s propouštěním několika desítek úředníků.

Josef DOBEŠ, ministr školství /VV/

To nevystačím a já беру to to, co jsem řekl na vládě. Já jsem na vládě na mikrofon, a nejenom já, jsem řekl, že rok 2013 v dnešní ekonomické krizi, v dnešní obtížné předvídatelnosti, jak to bude, je pro nás, je pro nás nepředvídatelný. Já ty čísla беру velice orientačně a stejně tak jsme se o tom bavili s ministrem financí Kalouskem. Já jsem zvedl zejména ruku pro rok 2012, protože potřebujeme mít stabilitu v této době a potřebujeme mít schválený rozpočet. Kdybysme to neměli, tak nahráváme té krizi, která je všude kolem nás, a proto jsem řekl - pojdme do roku 2013 jako velmi obrysového rozpočtu, pojdme hledat rezervy a já rezervy mám. Jestli se budeme bavit, bavit o nějakých optimalizacích vysokých škol, tam jsou možné rezervy, ještě pořád na té byrokracii jsou velké rezervy. Já už nemám 17 organizací přímo řízených, ale už jich mám, už jich mám jenom 12, 5 jsem zrušil, a tam je ještě cesta. Ne 15 miliard, to skutečně ne, ale, ale je tam cesta ještě.

Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

Pro mě je zajímavé, že ministři vlády rozpočtové odpovědnosti všichni odhlasovali rozpočtové výhledy, o kterých říkají, že jsou naprosto nereálné.

Josef DOBEŠ, ministr školství /VV/

Tak my držíme ty základní, my držíme zadlužení České republiky. To je ten rámeček, v kterém jsme. Já říkám - je potřeba toto podporovat. V dnešní ekonomické krizi, kdybysme povolili, povolili maastrichtská procenta a šli dolů a zadlužovali se více, než máme povoleno, tak je to špatně.

Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

To říkáte hezky, jenomže jste si odhlasovali něco, co nikdo nejste schopni splnit, velmi jednoduše řečeno.

Josef DOBEŠ, ministr školství /VV/

Tak nikdo z nás nemůže vědět, jaký bude růst, růst ekonomiky. To je něco, co dneska nemůžete předvídat, takže já znovu říkám, schválili jsme rozpočet 2012, zde jsem vybojoval peníze a děkuji kolegům, že podpořili školství, a jsem připravený hledat rezervy. Na rovinu vám říkám skutečně to, co říkáte, 15 miliard nejsou rezervy ve školství, ale je potřeba ty rezervy hledat.

Marta SEMELOVÁ, poslankyně PČR /KSČM/

Já jestli k tomu můžu, tak nevím, jak jsou spokojené vysoké školy, které mají přijít o peníze v příštím roce. A co se týká toho, že je potřeba udržet, udržet dluhovou úroveň. Ono je to, ono to záleží taky na čí úkor a bohužel je to na těch nejpotřebnějších. Skutečně na těch, kteří už nemají, kde brát. A pokud říkáte, že nemáte peníze a musí se uskomňovat a tak dále, ale já vám poradím jako vládě. Jak už jsem říkala, za prvé zavést progresivní zdanění, zrušit stropy na sociální a zdravotní odvody, nedávat teď majetek církvím a miliardy církvím, když nejsou peníze. Další neplatit žoldnéřské mise v zahraničí a tak dále a tak dále. Kromě, co se týká školství přímo, tak já si myslím, že stát, kraje a obce by se měly také starat především o veřejné školství a neplatit peníze, nedávat peníze soukromému a církevnímu školství. A to jsou všude zdroje.

Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor

-----  
Čili abych to shrnul, zdroje jsou.  
Josef DOBEŠ, ministr školství /VV/  
-----

Obtížně hledatelné, ale zdroje jsou. Já znovu říkám, já jsem zdědil velmi byrokratické ministerstvo, kde jisté zdroje jsou, nejenom, že je to ekonomický problém, že ti úředníci, kterých je hodně, to odčerpávají, ale zatěžují ty školy. A už teda nevím, ta vaše první poznámka, paní poslankyně, že vysoké školy si stěžují. Vysoké školy držíme na stejné lince i v dobách krize tato vláda. A já naopak jenom měním ten poměr. Já říkám - neplaťme těm nasávacím efektem na hlavu žáka, kdy vůbec nehovoříme o kvalitě vysokých škol, ale o počtu, kolik dětí přijmout bez ohledu na to, jestli mají předpoklady pro tu vysokou školu a změníme to. Dejme těm vysokým školám placení za kvalitu, a to je cesta, jak zkvalitnit vysoké školy a jak popřípadě optimalizovat ty náklady.

Jan PUNČOCHÁŘ, moderátor  
-----

Jestli tomu dobře rozumím, tak jste vlastně hrozně rád, že před vámi řídili ministerstvo školství byrokrati, protože máte kde škrtat, aniž by to dopadalo přímo na školy tedy?

Josef DOBEŠ, ministr školství /VV/  
-----

Na jednu stranu ten systém je velmi byrokracií zatížený, na druhou stranu je tam tolik věcí, které je potřeba k řešení, že se přiznám, že před rokem a čtvrt jsem to nečekal, že školství má tolik skrytých problémů.

Marta SEMELOVÁ, poslankyně PČR /KSČM/  
-----

Já ale jenom k těm úředníkům propuštěním a k tomu slučování těchto organizací. Byla bych velice nerada, aby důsledek toho byl ten, že se potom budou platit za velké peníze různé soukromé firmy, aby dělaly práci za ministerské organizace a za úředníky, kteří jsou teď propuštěni.